

บทที่ 4

สรุปการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการพิจารณาผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ พบว่า โครงการเคหะชุมชนและบริการชุมชน จังหวัดระยอง (ตะพง) มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) ในระยะดำเนินการโครงการเพียงบางส่วน โดยมาตรการฯ ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมีดังนี้

- 1) โครงการยังไม่ได้มีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 2) โครงการยังไม่มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ
- 3) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการบำบัดน้ำเสีย ให้ใช้การได้ดีอยู่เสมอ หากเกิดการชำรุดเสียหาย จะเร่งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาอันรวดเร็ว
- 4) โครงการยังไม่ได้มีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 6 เดือน หากพบว่ามีปริมาณมากเกินไป จะประสานงานให้หน่วยงานเอกชนเข้ามาดำเนินการสูบน้ำออก เพื่อป้องกันการสะสมตะกอนในบ่อกักตะกอนของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 5) โครงการยังไม่ได้มีการรณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าของบ้านทุกหน่วยพักดูและระบบน้ำเสียขั้นต้นประจำบ้าน พร้อมทั้งตากไขมันใส่ถุงดำและนำไปทิ้งรวมกับมูลฝอยเปียกเป็นประจำทุกสัปดาห์
- 6) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมการเดินระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการ
- 7) โครงการยังไม่มีถังรองรับมูลฝอย ขนาด 200 ลิตร โดยแบ่งเป็น ถังรองรับมูลฝอยเปียก จำนวน 111 ถัง และถังรองรับมูลฝอยแห้ง จำนวน 221 ถัง รวมทั้งสิ้น 332 ถัง และถังรองรับมูลฝอยอันตราย ขนาด 240 ลิตร จำนวน 48 ถัง ที่มีฝาปิดมิดชิดถังรองรับมูลฝอยเหล่านี้จะถูกวางกระจายตามมุมต่าง ๆ ภายในโครงการ ซึ่งสามารถรองรับมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้อย่างเพียงพอและรองรับได้อย่างน้อย 3 วัน
- 8) โครงการไม่ได้จัดอบรมและฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยของโครงการ ปีละ 1 ครั้ง โดยประสานงานกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง
- 9) โครงการยังไม่ได้มีการเชิญตัวแทนท้องถิ่นตัวแทนชุมชนข้างเคียง เข้าร่วมสังเกตการณ์ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นครั้งคราว

4.2 คุณภาพน้ำ

4.2.1 คุณภาพน้ำทิ้ง

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 เมื่อนำค่าไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร เล่ม 138 ตอนพิเศษ 161 ง ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 (ที่ดินจัดสรรประเภท ก) สามารถสรุปได้ดังนี้

บ่อบำบัดน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียรวม พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 2.4 มิลลิกรัม/ลิตร ปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 18.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 1.0 – 12.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่าทางผู้บริหารดูแลโครงการยังไม่ได้มีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

บ่อบำบัดสุดท้ายก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 7.4 – 54.0 มิลลิกรัม/ลิตร ปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 11.0 – 42.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 2.0 – 39.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากการที่โครงการยังไม่ได้ดำเนินการขุดลอกตะกอนในท่อระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำ ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกท่อระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

4.2.2 คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า คุณภาพน้ำในรางระบายน้ำริมถนนสุขุมวิท ด้านหน้าโครงการบริเวณก่อนจุดระบายน้ำทิ้ง 100 เมตร จัดเป็นแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 ได้แก่ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อนและใช้เพื่อการอุตสาหกรรม ส่วนคุณภาพน้ำในรางระบายน้ำริมถนนสุขุมวิท ด้านหน้าโครงการบริเวณจุดระบายน้ำทิ้ง และคุณภาพน้ำในรางระบายน้ำริมถนนสุขุมวิท ด้านหน้าโครงการบริเวณ

หลังจตุระบายน้ำทิ้ง 100 เมตร จัดเป็นแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

4.3 ข้อเสนอแนะ

บริษัทที่ปรึกษาฯ ขอเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อให้โครงการได้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ขอให้ผู้ดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อกักสุดท้ายก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1) ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบบำบัดน้ำเสีย หากพบว่าชำรุดให้ดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) เปิดระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลาตามที่คู่มือและรายการคำนวณของระบบบำบัดน้ำเสียระบุ เพื่อให้จุลินทรีย์ได้รับออกซิเจนที่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสีย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ตรวจสอบไขมันในบ่อดักไขมันของระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอุดตันของกากตะกอนไขมัน เมื่อมีปริมาณมากควรตักใส่ถุงดำ และนำไปกำจัดให้ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ

1.4) ตรวจสอบบ่อกะาะ หากพบว่า มีเศษขยะ วัสดุพลาสติก ควรดำเนินการตักออก รวมทั้งตรวจสอบบ่อดักตะกอนตะกอนในบ่อกะาะและถังตกตะกอน หากพบว่า มีตะกอนสูงกว่า 1 ใน 3 ส่วนของความสูงถังตกตะกอนต้องสูบล้างเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมอยู่ในถังตกตะกอน ทำให้กำจัดยาก

2) โครงการต้องมีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย

3) ผู้พักอาศัยภายในโครงการยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ดังนั้น ทางโครงการควรมีการรณรงค์ให้ผู้อยู่อาศัยเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลระบบน้ำเสียขั้นต้นประจำบ้าน

4) โครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมการเดินระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการ

5) โครงการควรจัดให้มีถังรองรับมูลฝอย ขนาด 200 ลิตร โดยแบ่งเป็น ถังรองรับมูลฝอยเปียก จำนวน 111 ถัง และถังรองรับมูลฝอยแห้ง จำนวน 221 ถัง รวมทั้งสิ้น 332 ถัง และถังรองรับมูลฝอยอันตราย ขนาด 240 ลิตร จำนวน 48 ถัง ที่มีฝาปิดมิดชิด วางกระจายตามมุมต่าง ๆ ภายในโครงการตามที่มาตรการได้กำหนดไว้

6) โครงการควรจัดอบรมและฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยของโครงการ ปีละ 1 ครั้ง โดยประสานงานกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง ให้เข้ามาฝึกซ้อมดับเพลิง

7) โครงการควรมีการเชิญตัวแทนท้องถิ่นตัวแทนชุมชนข้างเคียง เข้าร่วมสังเกตการณ์ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นครั้งคราว